

1668.

Գրեցաւ Պատարագամատոյց տետրակս ի վայելումն Տեառն Յակորայ եր-
ջանիկ քահանայի, ի թվիս մերում ՌՃ և վեշտասան, յապրիլ ամսոյ Հոով-
մայեցւոց 23. ի հայրապետութեան Հռովմայեցւոց Տեառն Աղեքսանդրու է-
ի կաթողիկոսութեան որ ի Ս. Էջմիածին Տեառն Յակորայ, և յարհիւպիս-
կոպոսութեան Տեառն Նիկողայոսի. ի թագաւորութեան Եան Կազմիրի,
երկիրս Լեհաց, ի մայրաքաղաքս Լով, և ի դպրատանս Հայոց: Զհանդի-
սողսդ՝ յիշել աղաչեմ յաղօթս՝ զգրիչս: [Ի Հռովմ]:

1672.

Գրեցաւ և կատարեցաւ սուրբ երգարանս մարգարէին Դաւթի՝ ի քաղաքս
ի Վարչաւ, ձեռամբ անարժան և բազմամեղ Ոսկերիչ Գրիգորի. զի յայսմ
ժամանակի փախստական եղաք ի ձեռաց հակառակողաց Ս. Խաչին Քրիս-
տոսի. և այս եղել ի գալստենէ Փրկչին մերմէ ի Քրիստոսէ ՌՈՀԲ ամի,
օգոստոսի 16ին. Եկեալ ազգին տաճկաց և տիրեցին զԳամենից. և յետ հինգ
աւուրց եկին չարքն հասան ի քաղաքն Խով. ութ օր և ութ գիշեր պատե-
րազմեցաւ Թուրքաց ազգն և քաղաքացիքն ի հետ միմեանց, մին օրն և մին
գիշերն հինգ վեց հարիւր թօփ քաշեցին առ միմեանս, թող թէ զանհամար
թուփանկն: Գոհանամ զառատ ողորմութիւնն Աստուծոյ, որ ոչ ետ ի ձեռն
չարեաց զքաղաքն և զքաղաքացիս, և զսուրբ եկեղեցիքս պահեաց ողորմու-
թեամբն իւրով: Եւ յետ այսոցիկ 80,000 զուռիչ կտրուածք արարին քաղա-
քացիքն և տալու եղան Տաճկաց՝ որ ելանեն և գնան. և Տաճկաց փաշա մի
կար ի հետ իւրեանց, որ էր չարագլուխ, և անուն նորին կոչէին Ղափլան
փաշայ. նա 80,000 զուռիչի խապուլ կեցաւ, և ութ հոգի գրաւակ տվին.
էառ զնոքա և ելեալ գնաց, մինչեւ առցէ զ80,000 զուռիչն, և զայն ութ
հոգին ի հետ դարձուցանէ: Այն ութ հոգին էր՝ երկուքն Լեհ, երկուքն Հայ,
երկուքն Բոսս և երկու այլ Հրեայ: Եւ յետ այսորիկ այսքան որ ահ և դո-
ղումն և սով քաշեցին Լովու քաղաքացիքն՝ որ մերձեցաւ ի մահ, և յետոյ
խորհեցան փախչել ի քաղաքէն Լովէ, վասն այսորիկ՝ եթէ լինի թէ տաճիկ
ազգն դառնայ և կրկին անգամ գայ ի վերայ Լով քաղաքի, կէսքն քաղա-
քացւոց կամ թէ այլ աւելի փախստական եղաւ. որքն կոչեցին (չուեցին) ի
Գրագով, և որքն գնացին ի Տանցկայ, և մին բաժին այլ եկին ընդ մեզ ի
Վարչաւ: Եւ եկեալ տեսաք զքաղաքն Վարչաւ, որ ոչ ունին իւրեանց ա-
ռանձին եկեղեցի մեր Հայոց ազգս, և ոչ մին փաբրիկ աղօթատեղի, և ոչ
մին հայգրուց քահանայ, և կամ մին խրատիչ, որ նովաւ մխիթարին: Եւ
ես նուաստ ոսկերիչ Գրիգորս՝ խորհեցայ ի մօր իմում, թէ լաւ էր որ մին
Սաղմոսարան լինէր ի ձեռին իմում՝ որ մխիթարէի. սկսեցի զՍաղմոսարանս,
ողորմութեամբն Աստուծոյ կատարեցի, այսպիսի խոշոր և կոպիտ գրով. մի
մեղադրէք, զի կարիքս այսքան էր՝ այս հոգաբեր տարոյս. և ունիմ ասել